

Eindejaarstips voor particulieren- december 2007

1. Vermijd de heffing van premies volksverzekeringen

Als u in 2007 inkomsten in box 1 weet te vermijden of die tot nihil kunt beperken, bent u geen premies volksverzekeringen verschuldigd. Dat biedt interessante perspectieven voor bijvoorbeeld de ondernemer met een BV die eerder stopt met werken en die de ingangsdatum van zijn pensioen kan opschorten tot zijn 65ste. Als hij de tussenliggende jaren kan overbruggen met inkomsten uit box 2 - dividend uit de BV - en/of box 3 - inkomsten uit vermogen - kan hij in die jaren de premieheffing volksverzekeringen vermijden. Dat levert jaarlijks een belastingvoordeel op van zo'n € 9.600. Houd daar rekening mee bij uw inkomensplanning!

2. Eigenwoningforfait omhoog, hypotheek aflossen?

In het Belastingplan 2008 wordt voorgesteld om het eigenwoningforfait voor duurdere woningen per 1 januari 2009 flink te verhogen. De huidige wettelijke regeling kent een maximumforfait van € 9.150, maar dat plafondbedrag gaat vervallen. Daarnaast wordt het percentage van de bijtelling voor woningen met een waarde van € 1.000.000 of meer verhoogd van 0,55% naar 2,35%, uitsluitend over de waarde boven € 1.000.000. Die verhoging gaat plaatsvinden in zeven gelijke jaarlijkse stappen van 2010 tot en met 2016; in 2016 geldt dan een forfait van 2,35% van de waarde boven € 1.000.000. Oorspronkelijk was het de bedoeling om de verhoging ineens, per 1 januari 2009, in te voeren.

Door het eigenwoningforfait gefaseerd te verhogen, brengt het kabinet een substantiële beperking aan op de aftrek van hypotheekrente op duurdere woningen. Als u de verhoging van het eigenwoningforfait wilt vermijden, kunt u uit twee maatregelen kiezen: uw woning verkopen en goedkoper gaan wonen, ofwel de hypotheek op uw woning versneld aflossen. Als u uw woning (nagenoeg) volledig met eigen vermogen heeft gefinancierd, heeft u geen last van de verhoging van het eigenwoningforfait. Dat komt door de zgn. Hillen-aftrek, een wettelijke regeling, waarin is bepaald dat de bijtelling van het eigenwoningforfait niet hoger is dan het bedrag van de aftrekbare eigenwoningrente. Is de eigenwoningrente nihil, dan wordt de bijtelling van het eigenwoningforfait ongedaan gemaakt.

3. Betaal (hypotheek)rente vooruit!

Als uw belastingdruk in box 1 in 2008 lager zal zijn dan dit jaar, is het voordelig om

(hypotheek)rente op uw eigen woning / hoofdverblijf nog dit jaar vooruit te betalen. Vooruitbetaalde rente die betrekking heeft op de periode tot 30 juni 2008 is dit jaar onbeperkt aftrekbaar. Loopt de renteverplichting door tot ná 30 juni 2008 - bijvoorbeeld als in de leenovereenkomst expliciet is vastgelegd dat de rente jaarlijks vervalt op 1 december - dan is het niet mogelijk om rente aftrekbaar vooruit te betalen. Uiteraard kunt u dan wél in overleg met de schuldeiser de condities van de lening zodanig aanpassen dat aftrek van vooruitbetaalde rente alsnog mogelijk wordt. Door de (hypotheek)rente dit jaar vooruit te betalen, krijgt u eerder en meer belasting terug over de vooruitbetaalde rente. Dat voordeel moet u afwegen tegen het nadeel van het vooruitbetalen van de rente.

4. Een lagere WOZ-waarde

De vaststelling van de waarde van woonhuizen voor de WOZ leidt tot erg veel geschillen tussen huiseigenaren en gemeenten. Over de WOZ-waardering wordt erg veel geprocedeerd. Uit die vele procedures kunnen wijze lessen worden getrokken hoe een lagere WOZ-waarde kan worden verkregen. Uit recente uitspraken blijkt dat een lagere waarde met succes kan worden verdedigd vanwege overlast van de burens wagens, blaffende honden, wagens krijsende parkieten, de dreiging

van de bouw van een windmolenpark, het beperken van het uitzicht door de uitbouw van de woning van de burens, etc. Een lagere WOZ-waarde betekent lagere lokale heffingen.

5. Nieuwe woning, nieuwe WOZ-beschikking

Heeft u het afgelopen jaar een nieuwe woning gekocht? En vindt u dat de vorige eigenaar met een veel te hoge WOZ-waarde akkoord is gegaan? Dan kunt u een nieuwe WOZ-beschikking vragen. Dat verzoek moet uiterlijk worden ingediend binnen zes weken na de dagtekening van de eerste aanslag onroerendezaakbelasting die u na de verkrijging van de woning is / wordt opgelegd. Een nieuwe WOZ-beschikking met een lagere waarde kan u voordeel opleveren bij de onroerendezaakbelasting, waterschapslasten en de inkomstenbelasting (het eigenwoningforfait).

6. Koop of verkoop van uw eigen woning. Vóór of na de jaarwisseling?

Als u uw eigen woning binnenkort gaat verkopen, is het voordelig om de eigendomsoverdracht uit te stellen tot ná de jaarwisseling als u nog geen andere eigen woning heeft gekocht waarvoor u de verkoopopbrengst van uw huidige woning wil aanwenden. Als u uw woning nog dit jaar verkoopt en notarieel levert, behoort de opbrengst tot het vermogen in box 3. Door pas na de jaarwisseling uw woning te leveren, blijft dit vermogen per 31 december 2007 en 1 januari 2008 buiten aanmerking voor de vermogensrendementsheffing van 1,2%.

Als u een eigen woning wilt gaan kopen en dat huis voor een flink bedrag met eigen vermogen wilt betalen, geldt het omgekeerde. In dat geval gaat uw vermogen in box 3 over naar box 1, waardoor het juist gunstig is om nog vóór de jaarwisseling de woning te laten leveren.

7. Boxhoppen per 1 januari 2008

Vermogensbestanddelen moeten aan het einde van het jaar aan een van de boxen worden toegedeeld. Bij die toedeling geldt een duidelijke rangorde: een vermogensbestanddeel dat in box 1 valt, kan niet aan box 2 of box 3 worden toegedeeld, ook niet als in box 1 een vrijstelling geldt. Hetzelfde geldt voor de rangorde tussen box 2 en box 3.

Box 3 kent twee peildata, 1 januari en 31 december. De grondslag voor de vermogensrendementsheffing wordt bepaald door het nettovermogen - de waarde van de bezittingen minus de schulden in box 3 - op deze twee peildata te middelen. Om de heffing over 2007 te beperken, is het zaak om zoveel mogelijk vermogensbestanddelen per 31 december (en derhalve ook per 1 januari 2008) niet in box 3, maar in bijvoorbeeld de onderneming (box 1) of de BV onder te brengen.

De overgang tussen de boxen - aangeduid als boxhoppen - kan fiscaal voordeel opleveren.

Als de ondernemer de tijdelijk overtollige liquide middelen in zijn bedrijf direct ná 1 januari van box 1 of vanuit de BV naar box 3 overbrengt, vermijdt hij de zware belastingheffing over het rendement op dat geld in box 1 (tarief maximaal 52%) of in de BV (belastingdruk circa 44%) en ruilt hij die voor de veel gunstiger vermogensrendementsheffing van 1,2%. Die overbrenging kan het beste direct ná 1 januari 2008 plaatsvinden. Een ander voorbeeld is het verschuiven van vermogen uit box 3 kort vóór de peildata naar box 1 of 2 om zo de vermogensrendementsheffing te vermijden.

De wetgever heeft forse maatregelen getroffen tegen het boxhoppen. Een vermogensbestanddeel dat rondom de peildata voor de vermogensrendementsheffing vanuit box 3 naar box 1 of 2 wordt overgebracht én dat niet langer dan zes aaneengesloten maanden dienstbaar is aan het verwerven van inkomen in die andere box, wordt tot de grondslag van beide boxen gerekend. Dat betekent dubbele belastingheffing! De inkomsten die uit het 'verschoven' vermogensbestanddeel worden genoten tijdens de periode van minder dan zes maanden worden in box 1 of box 2 belast, én het betreffende vermogensbestanddeel wordt betrokken in de vermogensrendementsheffing. Als het vermogensbestanddeel niet langer dan drie maanden uit box 3 is weggeweest, worden de inkomsten zonder meer in beide boxen in de heffing betrokken. Is het vermogen meer dan drie, maar minder dan zes maanden verschoven, dan blijft toerekening aan box 3 - en daarmee de dubbele belastingheffing - achterwege als de belastingplichtige aantoont dat er zakelijke argumenten aan de vermogensverschuiving ten grondslag liggen.

8. Aftrek ziektekosten en buitengewone uitgaven vervalft

De aftrek voor buitengewone uitgaven, zoals de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid, invaliditeit, bevalling, adoptie, overlijden en dergelijke, vervalft per 1 januari 2009. Voor chronisch zieken en gehandicapten komt er een vervangende, maar veel beperkter regeling in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Per 1 januari 2008 vervalft de aftrek voor de standaardpremie en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet. Die worden niet langer aangemerkt als buitengewone uitgaven. De premie voor een aanvullende verzekering blijft wél aftrekbaar als buitengewone uitgaven. In samenhang met het vervallen van de aftrek voor de premies ZvW wordt de drempel voor de aftrek van de buitengewone uitgaven in 2008 verlaagd. Die gaat van 11,5% terug naar 1,65% van het verzamelinkomen vanaf € 7.000. Voor belastingplichtigen met een verzamelinkomen tot € 7.000 geldt nog slechts een drempel van € 115. Heeft de belastingplichtige een fiscale partner, dan worden de limiet bedragen verdubbeld.

Ziektekosten en dergelijke uitgaven zijn in 2008 voor het laatst aftrekbaar. Dat betekent dat u –

waar mogelijk – deze uitgaven moet vervroegen en die nog dit jaar of in 2008 moet doen, en niet pas in 2009, om de fiscale aftrek veilig te stellen.

9. Schenk vermogen aan uw kinderen

Ouders die hun vermogen fiscaal vriendelijk aan hun kinderen of kleinkinderen willen overdragen, moeten dat bij leven doen. Schenkingen zijn daarvoor hét aangewezen instrument. Geld schenken is veel leuker dan het nalaten. Een gulle gever stemt zijn (klein)kinderen blij en tevreden, én hij kan daarvan meegenieten.

Ook fiscaal is schenken leuker: het kost veel

minder belasting. Een erfenis van € 100.000 van vader op zoon (van stel 25 jaar) kost een kleine € 10.000 aan successierecht. Schenkt vader die € 100.000 in 10 jaarlijkse termijnen, dan is zoonlief nog geen € 2.000 aan schenkingsrecht kwijt. Een voordeel van maar liefst € 8.000.

10. Maak een schenkingsplan!

Veel ouders weten dat zij hun vermogen fiscaal gezien veel beter aan hun kinderen en kleinkinderen kunnen schenken dan nalaten. Toch aarzelen zij om dat te doen: wie wil er nu financieel afhankelijk worden van zijn kinderen? Eén moeder kan beter tien kinderen onderhouden dan tien kinderen één moeder, is hier nog steeds een geveugeld woord.

Ouders die het zeker willen weten, moeten hun adviseur een schenkingsplan laten maken. Met zo'n plan wordt benaderd of, en zo ja welk vermogen u bij uw overlijden 'over' heeft. Dat vermogen kunt u bij leven 'veilig' overdragen aan uw kinderen. Een schenkingsplan is dynamisch: de componenten – zoals de verwachte oudedagsvoorziening, de inflatie, het beleggingsrendement, het langlevensrisico, etc. – veranderen in de loop van de tijd. De schenkingen aan uw (klein)kinderen, met name qua juridische vormgeving, worden daarop aangepast.

11. Schenk tijdig aan uw kinderen en kleinkinderen

Schenkingen die een ouder 'in het zicht van overlijden', in de periode van 180 dagen voorafgaand aan zijn overlijden, aan zijn kind doet, worden beschouwd als een verkrijging krachtens erfrecht. Dat heeft tot gevolg dat de vrijstelling (bij schenking) alsnog vervalt. En dat kost meer belasting. Schenk dus tijdig: ruim 180 dagen vóór het (vermoedelijk) tijdstip van uw overlijden!

Een uitzondering geldt voor de schenking die onder de eenmalige hoge vrijstelling tussen ouders en kinderen (in 2007 € 22.048) valt: senior kan die schenking nog op zijn sterfbed doen.

12. Benut alle vrijstellingen bij schenkingen aan kinderen

De twee bekendste vrijstellingen zijn de jaarlijkse vrijstelling (van € 4.412) én de eenmalig verhoogde vrijstelling (van € 22.048). Die verhoogde vrijstelling kan slechts éénmaal worden benut, voor een kind dat tussen de 18 en de 35 jaar jong is. Bent u vergeten om uw zoon of dochter tijdig – vóór hun 35ste – een 'grote' vrijgestelde schenking te doen? U kunt die vergissing herstellen als uw schoondochter of schoonzoon jonger is dan 35 jaar. Financiën heeft goedgekeurd dat de hoge vrijstelling ook kan worden toegepast als de zoon of dochter van de schenker de 35-jarige leeftijd al gepasseerd is, maar diens schoondochter of schoonzoon nog niet. De schenker benut dan hun leeftijd: de schenking vindt gewoon plaats aan het eigen kind, desgewenst met een uitsluitingsclausule.

Let op: deze goedkeuring kan uitsluitend worden toegepast als uw zoon of dochter gehuwd is, ofwel een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Woont hij /zij ongehuwd duurzaam samen met een partner die nog geen 35 is, dan kan de verhoogde vrijstelling niet alsnog worden benut. Van deze 'grote' vrijgestelde schenking moet aangifte schenkingsrecht worden gedaan; in de aangifte moet een beroep op de verhoogde vrijstelling worden gedaan.

13. Benut de hoge vrijstelling bij de goede schenking

Het optimaal benutten van de eenmalig hoge vrijstelling vergt een goede planning. Een schenking tot het vrijgestelde bedrag levert een besparing aan schenkingsrecht op van 5%, ofwel € 1.102; wordt de vrijstelling benut bij een schenking van stel € 900.000, dan is de besparing 27% ofwel € 5.953. Zorg ervoor dat u deze vrijstelling bij de juiste schenking inzet!

14. Benut de derde vrijstelling voor schenkingen van ouders aan kinderen

Kent u de derde vrijstelling voor schenkingen tussen ouders en kinderen? U kunt die benutten bij een gift bij de overdracht van vastgoed aan uw kind. De derde vrijstelling vloeit voort uit de wettelijke regeling voor de samenloop van de heffing van schenkingsrecht en

overdrachtsbelasting bij een gift bij de overdracht van vastgoed. Van een gift is sprake als senior dat vastgoed tegen een objectief gezien te lage prijs aan zijn kind verkoopt, of als junior de koopsom van het vastgoed schuldig blijft en senior een deel daarvan kwijtscheldt. In deze situaties kan de verschuldigde overdrachtsbelasting in mindering worden gebracht op het schenkingsrecht. Bij toepassing van de lage vrijstelling voor schenkingen aan kinderen kan dan een gift tot € 37.516 plaatsvinden waarover geen schenkingsrecht is verschuldigd, maar enkel 6% overdrachtsbelasting. Bij toepassing van de hoge vrijstelling ligt het omslagpunt op € 55.152.

15. Benut de vrijstelling voor schenkingen aan on- en minvermogenden.

De Successiewet kent twee vrijstellingen voor schenkingen van ouders aan kinderen: de jaarlijks vrijgestelde schenking én de eenmalige verhoogde vrijstelling voor schenkingen aan kinderen tussen 18 en 35 jaar. Deze vrijstellingen zijn alom bekend. Minder bekend is dat de wet nog een vrijstelling kent die ouders kunnen benutten om een - flink - bedrag belastingvrij aan hun kind te schenken. Dat is de vrijstelling voor schenkingen aan 'on- en minvermogenden'. Deze vrijstelling kan met name worden benut als het kind zich bij de start van zijn carrière in de schulden moet steken, bijv. om zich zelfstandig te vestigen.

De vrijstelling kent diverse voorwaarden: vraag uw adviseur naar de mogelijkheden in uw situatie.

16. Vergeet niet aan uw kleinkinderen te schenken!

Voor schenkingen aan kleinkinderen geldt een vrijstelling van € 2.648. Deze vrijstelling is per 1 januari 2006 verdubbeld: de vrijstelling geldt sinds 2006 per jaar, en niet meer per twee jaar. Als de schenking meer is dan het vrijgestelde bedrag, vervalt de gehele vrijstelling! Dan geldt dat het verschuldigde schenkingsrecht niet meer is dan $\frac{3}{4}$ van het verschil tussen de waarde van de schenking en de vrijstelling.

17. Combineer een schenking aan uw kind én kleinkind

Senior kan een schenking aan junior (tot het bedrag van de wettelijke vrijstelling) leuk combineren met een vrijgestelde schenking aan de kinderen van junior, zijn kleinkinderen.

Bij zo'n combinatie kan senior aan junior een vrije schenking doen tot het totale bedrag van de vrijstellingen voor het kind én het kleinkind (in 2007: € 4.412 + € 2.648), onder de last dat junior het bedrag dat grootvader belastingvrij kan schenken aan zijn kleinkind, schuldig erkent aan dat kind. Junior krijgt zo zonder schenkingsrecht de beschikking over het totale bedrag; de schuldiggerkenning aan zijn kind kan hij op een passend tijdstip – maar wel bij leven! – afwickelen.

18. Schenk met een uitsluitingsclausule

Ouders die een schenking willen doen aan hun kind dat in gemeenschap van goederen is gehuwd, of binnenkort in gemeenschap van goederen zal huwen, willen soms voorkomen dat hun schoonzoon of schoondochter de helft van die schenking krijgt. Zij kunnen dan bepalen dat de schenking niet zal vallen in het (toekomstige) gezamenlijke vermogen, maar dat het geschonken bedrag privé-vermogen blijft van hun eigen kind. Dit kan door een uitsluitingsclausule op te nemen bij de schenking. Laat de notaris het regelen. En vraag de notaris of in uw situatie een harde of juist een zachte uitsluitingsclausule geschikt is.

19. Wissel de vrijgestelde schenkingen in de familiesfeer uit!

De wettelijke vrijstellingen voor schenkingen van ouders aan kinderen gelden per kind, niet per ouder. Een schenking door beide (gescheiden levende) ouders levert het kind niet twee keer de vrijstelling op! Krijgt het kind schenkingen van zijn ouders én van andere familieleden, dan geldt er geen samentelbepaling. Het kind kan zodoende in één kalenderjaar een vrijgestelde schenking ontvangen van zijn ouders (tot het bedrag van de jaarlijkse vrijstelling of de eenmalig verhoogde vrijstelling) plus een vrijgestelde schenking van grootouders, ooms, tantes, en ga zo maar door (tot ieder € 2.648). Dat maakt het voor broers en zusters aantrekkelijk om vrijgestelde schenkingen aan hun neven en nichten 'uit te wisselen'.

20. Laat de notaris de schenkingen regelen!

Voor schenkingen gelden geen vormvereisten: een notariële akte is niet verplicht. Toch is het raadzaam om de schenking in een notariële akte te laten vastleggen. Een notariële akte levert een sterkere bewijskracht op, vooral voor de begiftigde. De schenker kan de schenking niet terugdraaien wegens een verondersteld misbruik van omstandigheden, de begiftigde heeft met een notariële akte een executoriale titel in handen waarmee hij de schenking voor zoveel nodig kan opeisen. Daarnaast moet de levering van bepaalde goederen (zoals onroerend goed of aandelen in een B.V.) door middel

van een notariële akte geschieden. Worden dergelijke goederen geschonken, dan moet er een notariële akte worden opgesteld. Een notariële akte is ook verplicht voor de zogenaamde 'schenkingen ter zake des doods'. Dat zijn schenkingen die pas na het overlijden van de schenker zullen worden uitgevoerd. De schenker moet die akte persoonlijk ondertekenen; tekenen bij volmacht is niet toegestaan

21. Schenk zonder het beheer over uw geld kwijt te raken!

Voor de meeste ouders staat wel vast wat er met hun vermogen moet gebeuren: wat er over is bij hun overlijden, moet naar de kinderen of kleinkinderen. Die vermogensoverdracht kan fiscaal gezien beter niet worden uitgesteld tot het overlijden. Een overdracht bij leven, door jaarlijkse schenkingen, kost veel minder belasting. Ondanks dat fiscale voordeel voelen veel ouders er niets voor om al bij leven een flink deel van hun vermogen aan de kinderen te schenken. Wie wil er nu financieel afhankelijk worden van zijn kinderen? Ook het risico dat het kind het geschonken geld over de balk zal smijten, tempert de ouderlijke gulheid. Ouders willen wel schenken, maar alleen als zij het beheer over het geschonken vermogen behouden. Dat kan door te kiezen voor een van de vele vormen van schenken 'met behoud van macht'. Uw adviseur kan de beste optie in uw situatie bepalen.

22. Schenk herroepelijk, en bespaar schenkingsrecht

De gulle gever kan bepalen dat de schenking herroepelijk is. Door die clausule bij de schenking op te nemen – bij voorkeur in een notariële akte, dan wel in een onderhandse akte die door de begiftigde 'voor gezien' wordt getekend – behoudt de schenker de mogelijkheid om de vermogensoverdracht terug te draaien. Zo kan worden voorkomen dat senior financieel afhankelijk wordt van junior. Senior kan bij de herroepingclausule desgewenst aangeven of hij de schenking sowieso kan herroepen, of slechts binnen een bepaalde periode als zich een bepaalde omstandigheid heeft voorgedaan, of als dat juist niet het geval is. De herroepelijkheid van de schenking kan zo als 'stok achter de deur' worden gebruikt om bepaalde gedragingen van de begiftigde uit te lokken of juist te verbieden. De schenking kan zo worden ingezet als hulpmiddel bij de opvoeding.

Om er zeker van te zijn dat de begiftigde bij herroeping van de schenking het eerder geschonken bedrag kan terugbetalen, is het aan te bevelen om de herroepelijke schenking te combineren met een bewindstelling. De gulle gever kan dan zelf – of een door hem aan te wijzen vertrouwenspersoon – het geschonken vermogen blijven beheren.

Let op: bewindstelling duurt meestal maar vijf jaar. De begiftigde kan na die periode de rechtbank verzoeken om de bewindvoering te vernietigen als hij zelf in staat is het vermogen verantwoord te beheren.

Als over de (herroepelijke) schenking schenkingsrecht is geheven, wordt dat bij herroeping van de schenking gerestitueerd. Dat biedt mogelijkheden om schenkingsrecht te besparen bij een herroepelijke schenking van een zaak die nádien in waarde is gedaald. Bijvoorbeeld een pakket beursgenoteerde effecten. Als dat na de (herroepelijke) schenking in het bezit van junior in waarde is gedaald, kan senior de schenking herroepen. Het eerder geheven schenkingsrecht wordt dan door de belastingdienst terugbetaald. Vervolgens schenkt senior het pakket effecten opnieuw aan junior, voor de actuele – lagere – waarde, waarover junior minder schenkingsrecht moet betalen.

23. Schenk op papier met een schenking onder schuldigerkenning

Bij een schenking onder schuldigerkenning schenken pa en ma 'op papier' aan de kinderen: zij schenken een som geld en blijven dat geschonken bedrag schuldig. De ouders krijgen een schuld aan hun kinderen, de kinderen een vordering op hun ouders. Die vordering kunnen zij meestal pas opeisen bij het overlijden van de langstlevende ouder.

Door de schenking 'op papier' behouden de ouders het beheer over het geschonken bedrag, de kinderen krijgen geen geld in handen. Dat maakt deze vorm van schenking goed toepasbaar als de ouders niet voldoende vrije middelen ter beschikking hebben, bijvoorbeeld als het geld vastzit in de onderneming of in beleggingen.

Let op: de ouders moeten over het schuldig gebleven bedrag jaarlijks een zakelijke rente aan de kinderen betalen. Doen zij dat niet, dan worden de kinderen geacht het bedrag van de schenking (plus de te betalen rente) bij overlijden krachtens erfrecht te hebben verkregen en zijn ze daarover alsnog successierecht verschuldigd.

Om de beoogde besparing van successierecht zeker te stellen is het aan te raden om een schenking onder schuldigerkenning steeds bij notariële akte te doen. Schenkingen zijn in beginsel vormvrij, een notariële akte is niet vereist, maar voor 'schenkingen ter zake des doods' is dat anders: daar is wél een notariële akte vereist. Een schenking onder schuldigerkenning kan soms worden aangemerkt als

een schenking ter zake des doods, met name als de kinderen het geschonken bedrag pas ontvangen bij of na het overlijden van de langstlevende ouder. Als in die situatie geen notariële akte van de schenking is opgemaakt, gaat de beoogde besparing van successierecht volledig verloren!

24. Schenken en teruglenen. Het werkt, maar zorg voor bewijs!

Een eenvoudige manier van vermogensoverdracht naar de volgende generatie is 'schenken en teruglenen'. Deze vorm van vermogensoverdracht is de 'doe-het-zelfvariant' van de (notariële) schenking onder schuldigerkenning. Door te schenken en terug te lenen wordt het eigen vermogen van senior omgezet in vreemd vermogen – de schuld aan junior – en daardoor wordt de toekomstige nalatenschap van senior beperkt. En dat bespaart junior successierecht. Deze opzet werkt als de schenking en de geldlening voldoende los van elkaar staan. Daarbij gelden de volgende spelregels:

- senior maakt het geschonken bedrag aantoonbaar over op de rekening van junior (zorg voor een bankafschrift!)
- junior leent enige tijd ná de schenking een bedrag aan senior en boekt dat over op de rekening van senior (bankafschrift!). Het bedrag van de geldlening is bij voorkeur niet hetzelfde bedrag als het bedrag dat senior eerder geschonken heeft.
- de lening is schriftelijk vastgelegd; daarbij is een zakelijke rente afgesproken die jaarlijks betaald wordt.

25. Schenk gecertificeerd vermogen!

Gecertificeerd schenken biedt u de mogelijkheid om het beheer over het geschonken vermogen te behouden. Tot aan uw dood. En het beheer na uw verscheiden kunt u in handen geven van personen die u vertrouwt. U regeert zo over uw graf!

Om deze vermogensoverdracht tot stand te kunnen brengen, moet u een deel van uw vermogen onderbrengen in een stichting. Die stichting 'betaalt' u daarvoor met certificaten. Het beheer over het vermogen in de stichting wordt gevoerd door het stichtingsbestuur. Dat bestaat uit uzelf, plus vertrouwelingen van u. De door de stichting uitgereikte certificaten geven recht op een evenredig deel van het vermogen in de stichting. Die certificaten kunt u gefaseerd aan uw kinderen schenken. Als het vermogen in de stichting toeneemt, stijgt de waarde van de certificaten. In een reglement kunt u vastleggen wanneer de stichting uitkeringen aan de certificaathouders zal doen.

26. Regel uw eigen goed-doelinstelling

Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling. Als u zo'n instelling opricht, kunt u uw privé vermogen of bedrijfskapitaal fiscaal aftrekbaar – als gift – schenken aan uw eigen ANBI. Dat kost de ANBI geen schenkingsrecht. Gedenkt u uw goed-doelinstelling in uw testament, dan blijft de heffing van successierecht achterwege. Zo houdt de ANBI netto meer over om – met een echt beleidsplan – weg te geven aan de goede doelen. De Belastingdienst moet uw instelling als ANBI erkennen. Voor die rangschikking moet u een verzoek indienen vóór het einde van dit jaar. Laat uw adviseur het voor uw regelen.

27. Schenking van bedrijfsvermogen; een optie voor familiebedrijven

Het schenken van een (gedeelte van) een eigen onderneming kan een aantrekkelijke optie zijn zowel in het kader van een (gedeeltelijke) bedrijfsoverdracht door een kind als in het kader van de estateplanning. Na de schenking komt de waardestijging van de onderneming (gedeeltelijk) toe aan de kinderen. Bij het overlijden van de ouder valt daardoor minder vermogen in de nalatenschap, waardoor ook minder successierecht verschuldigd is.

De Successiewet kent een bijzonder gunstige regeling voor bedrijfsopvolging. Die regeling biedt een vrijstelling voor ondernemingsvermogen van maar liefst 75%. De vrijstelling wordt op verzoek verleend. Voor het schenkingsrecht dat verschuldigd is over het restant (van 25%) van het verkregen ondernemingsvermogen kan - onder voorwaarden - uitstel van betaling worden verkregen. Dat gedeelte moet in één termijn worden betaald, na 10 jaar.

Uit diverse beleidspublicaties van Financiën blijkt dat de 'bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet' veel vaker toegepast kan worden dan veel ondernemers denken. Dat alles maakt het erg aantrekkelijk om een bedrijfsopvolging in de familiesfeer plaats te laten vinden door schenking (of vererving) van de onderneming.

28. Leen geld aan uw kinderen

Is uw kind voornemens een huis te kopen of een onderneming te starten? Dan is het voor u en uw kind wellicht gunstig hiervoor een lening te verstrekken. Voor u vormt de lening een bezitting in box 3. Bij u wordt dan een forfaitair rendement van 4% over de waarde van de vordering in de belastingheffing betrokken. De heffing bedraagt 30%, de belastingdruk is dus 1,2% van de waarde van de vordering. Ongeacht de hoogte van de rente op de vordering.

Voor uw kind vormen de rente en kosten van de geldlening aftrekbare kosten. Gunstig is de ouder-kindlening af te sluiten met een zo hoog mogelijk zakelijk rentepercentage. Uw kind geniet dan een hoge aftrek van de eigen woningrente of ondernemingsrente. En u wordt voor die hogere rente (boven de 4%) niet extra belast. Door schenkingen kunt u de financieringslast van uw kind vervolgens verminderen. Let op: deze schenkingen moeten niet plaatsvinden in de vorm van een

kwijtschelding van de rente. Bij die opzet verspeelt het kind de renteaftrek, zo blijkt uit de rechtspraak. Het kind moet de rente eerst gewoon aan u betalen, en daarna schenkt u het bedrag van die rente (geheel of gedeeltelijk) weer aan uw kind.

29. Zorg dat u ondernemingsvermogen nalaat

Door als ondernemer te overlijden, kunt u uw erfgenamen een substantiële besparing op het successierecht toespelen. Uw nazaten kunnen dan – als zij aan de gestelde voorwaarden voldoen – gebruik maken van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet. Die regeling biedt drie

in

gunstregelingen: een vrijstelling van maar liefst 75% van het ondernemingsvermogen, een faciliteit bij de waardering van het ondernemingsvermogen én uitstel van betaling van het successierecht voor zover dat nog wel over het nagelaten ondernemingsvermogen is verschuldigd. Het loont alleszins de moeite om op tijd na gaan of uw erfgenamen aan de gestelde voorwaarden kunnen voldoen. Die kans is groot. Ook als zij niet zelf de onderneming feitelijk willen voortzetten, met name als het ondernemingsvermogen een BV is ondergebracht.

30. Laat uw testament checken. Uw erfgenamen varen er wel bij!

De erflater die een goed testament opmaakt, kan daarmee een forse belastingbesparing voor zijn erfgenamen realiseren. Een goed testament is een testament dat de door de erflater gewenste vererving van zijn vermogen combineert met een minimale heffing van successierecht bij de erfgenamen. De praktijk kent veel verschillende testamenten, zoals een testament met wettelijke verdeling, een vruchtgebruiktestament, een ik-opatetestament, een keuzelegaattestament, een turbotestament, en ga zo maar door. Keus genoeg.

Ook voor testamenten geldt: vrijheid, blijheid! En dat leidt er toe dat een erflater vaak kiest voor een keuzetestament. Met zo'n testament biedt hij zijn erfgenamen de keuze tussen diverse vormen van vererving: zij kunnen na zijn overlijden – op basis van de dan geldende omstandigheden – kiezen voor één van de in het testament genoemde vormen van vererving. Zodoende kan gekozen worden voor de fiscaal voordeligste optie!

De afgelopen jaren kan uw persoonlijke situatie zijn gewijzigd. Of uw financiële situatie. Controleer daarom of uw huidige testament nog aansluit bij uw bedoelingen. Door een testament op te maken kunt u niet alleen bereiken dat successierecht wordt bespaard. U kunt ook specifieke wensen tot uitdrukking brengen. Er is daarom eigenlijk geen reden te verzinnen om niet een testament op te maken. Sterker nog, een flexibel testament is van 'levensbelang'.

31. Zijn de legaten in uw testament goed geregeld?

Heeft u al een afvullegaat in uw testament voor de langstlevende partner? En een toegiftlegaat om fiscaal voordelig te kunnen 'spelen' met de legitieme portie? Niet? Dan is de kans bijzonder groot dat uw testament niet optimaal is ingericht. En dat uw erfgenamen na uw overlijden meer successierecht moeten betalen dan nodig is. Laat uw adviseur het regelen!

32. Wilt u een kind onterven?. Regel het in uw testament

De ouder die zijn kind wilt onterven, moet dat expliciet in zijn testament (laten) opnemen. Het ontferde kind zal dan een beroep op de legitieme portie moeten doen, wil hij nog iets uit de nalatenschap ontvangen. Doet hij daarop een beroep, dan krijgt hij recht op een vordering in geld. Die vordering is normaliter opeisbaar zes maanden na het overlijden van de erflater. Maar door in het testament gebruik te maken van een niet-opeisbaarheidsclausule kan de opeisbaarheid van de legitieme portie voor lange tijd worden uitgesteld, bijvoorbeeld tot het overlijden van de langstlevende echtgenoot of levensgezel. Het kind wordt zo materieel ontferd.

33. Zijn uw huwelijkse voorwaarden nog actueel?

De keuze voor een bepaald huwelijksgoederenregime wordt vaak bij het aangaan van het huwelijk bewust gemaakt en in de jaren daarna als vaststaand gegeven aanvaard. Door gewijzigde feiten en omstandigheden in de loop der tijd kan een ander huwelijksgoederenregime veel gunstiger zijn dan de indertijd gekozen regeling. Een periodieke heroverweging is daarom noodzakelijk, met name bij verandering in de gezins- of familiesituatie of bij een aanzienlijke vermogensstijging of -daling.

34. Heeft u wel het juiste huwelijksgoederenregime gekozen?

Bent u, verliefd en onnadenkend, enige tijd geleden in gemeenschap van goederen gehuwd, terwijl u eigenlijk huwelijkse voorwaarden had willen opmaken? U kunt dat nog herstellen, zonder fiscale schade, binnen drie jaar. Als u en uw partner alsnog huwelijkse voorwaarden opmaken, kan daardoor een van u beiden worden bevoordeeld en is wellicht schenkingsrecht verschuldigd. Financiën heeft goedgekeurd dat heffing van schenkingsrecht achterwege blijft als de huwelijkse voorwaarden alsnog worden opgemaakt binnen drie jaar na het sluiten van het huwelijk. Vereist is

dan wel dat u en uw partner door de huwelijkse voorwaarden gerechtigd worden tot het vermogen waartoe u gerechtigd zou zijn geweest als u beiden direct bij het aangaan van het huwelijk deze voorwaarden had vastgelegd.

Herstel is ook mogelijk ingeval van een geregistreerd partnerschap

35. Regel uw - vergeten - verrekenbeding!

Bent u op huwelijkse voorwaarden getrouwd en staat er in uw huwelijksvoorwaarden een verrekeningsbeding? Vergeet dan niet nog dit jaar de afrekening met uw echtgenoot op te stellen. Als u de afrekening (over een reeks van jaren) achterwege laat, kan dat bij overlijden of echtscheiding tot hoogst onaangename gevolgen leiden.

In 2002 zijn algemene regels voor verrekenbedingen in de wet opgenomen. Indien partijen niet aan de verrekenplicht hebben voldaan, wordt het alsdan aanwezige vermogen vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden! Uw partner heeft mogelijk recht op de helft van het sedert het aangaan van het huwelijk gegroeide vermogen, terwijl dat wellicht niet overeenstemt met de oorspronkelijke bedoeling van u en uw echtgenoot. Door het verrekenbeding na te leven zorgt u ervoor dat de bedoelingen van partijen met betrekking tot de huwelijkse voorwaarden worden nageleefd en u niet voor verrassingen komt te staan. Heeft u jarenlang verzuimd het periodiek verrekenbeding na te leven, neem dan direct contact op met uw adviseur. Dergelijke verrekenbedingen moeten zo snel mogelijk worden 'hersteld' om recht te doen aan de oorspronkelijke bedoelingen van de echtgenoten. Met behulp van een vaststellingsovereenkomst en wijziging van de verrekening kunnen de bedoelingen van partijen alsnog worden gerealiseerd.

36. Verreken de kosten van de huishouding met uw partner!

Bent u op huwelijkse voorwaarden gehuwd en heeft u het afgelopen jaar meer bijgedragen in de kosten van de gezamenlijke huishouding dan u contractueel verplicht bent? Dan moet u dat nog dit jaar verrekenen! Deze verrekening lijkt veel op de naleving van een periodiek verrekenbeding uit de huwelijkse voorwaarden, maar het is niet hetzelfde. In huwelijkse voorwaarden is meestal vastgelegd hoe beide echtelieden de kosten van de gezamenlijke huishouding, daaronder begrepen de kosten van opvoeding van de kinderen, onderling verdelen. Als die verdeling in werkelijkheid anders uitpakt dan is afgesproken, krijgt de echtgenoot die teveel bijdraagt, een vordering op de andere echtgenoot. Uit de rechtspraak blijkt dat het erg moeilijk is om zo'n vordering bij echtscheiding alsnog te gelde te maken. U kunt die daarom beter jaarlijks afrekenen.

37. Regel een finaal verrekenbeding

Bent u op huwelijkse voorwaarden getrouwd en staat het grootste deel van het vermogen (de onderneming) op uw naam? Overweeg dan om in uw huwelijkse voorwaarden een finaal verrekenbeding bij overlijden op te nemen. Met zo'n beding erft uw partner bij uw overlijden alsof u in gemeenschap van goederen was gehuwd. Dat kan een spectaculaire besparing op successierecht opleveren!

Een finaal verrekenbeding is verplicht wederkerig. Als uw (minder vermogende) partner eerder dan u overlijdt, pakt het beding nadelig uit. Maar dat nadeel is maar tijdelijk, en veelal beperkt. En dankzij het finaal verrekenbeding kunt u in die situatie dan wel de bedrijfsopvolgingsregeling uit de Successiewet eerder toepassen. Dat compenseert het nadeel ruimschoots.

38. Is uw samenlevingscontract in orde? Weet u het zeker?

Partners die samenwonen, hebben - net als gehuwden en geregistreerde partners - recht op de partnervrijstelling voor het successierecht. Die vrijstelling is in 2007 € 515.928. Voor samenwonenden gelden wél enkele extra voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor deze vrijstelling bij overlijden van een van hen. Daarbij is met name de periode van samenleving van belang.

Indien u géén notarieel samenlevingscontract heeft, dient u beiden - vanaf uw 22ste - ten minste vijf jaar een gezamenlijke huishouding te hebben gevormd.

Bent u jonger dan 22 jaar en/of heeft u nog geen vijf jaar samengewoond, dan kunt u slechts in aanmerking komen voor de vrijstelling als u een notarieel samenlevingscontract afsluit met daarin een wederzijdse zorgverplichting! Vereist is dan voorts dat u een gezamenlijke huishouding heeft gevormd vanaf uw 18de, gedurende ten minste zes maanden, én dat u als u voor de inkomstenbelasting kon kiezen voor de partnerregeling, dat ook gedaan hebt.

Het voeren van een gezamenlijke huishouding vergt dat u beiden op hetzelfde adres staat ingeschreven bij de gemeentelijke basisadministratie bevolking (de burgerlijke stand).

Voldoet u niet aan de vereisten om als partners te worden aangemerkt, dan is bij vererving (en schenking) niet tariefgroep I (met tarieven oplopend van 5% tot 27%) van toepassing, maar tariefgroep III (met tarieven oplopend van 41% tot 68%)

Ga na of u en uw partner voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de partnervrijstelling bij het onverhoeds overlijden van één van u. Als dat niet het geval is, tref dan nog dit jaar de vereiste maatregelen.

39. Alimentatie: een fiscale pleister op de scheiding

De aan een ex-echtgeno(o)t(e) betaalde alimentatie is aftrekbaar als buitengewone uitgaven. Het komt voor dat een echtpaar duurzaam gescheiden leeft, terwijl de echtgenoten nog in gemeenschap van goederen zijn getrouwd. Ook in dat geval kan de alimentatie aftrekbaar zijn bij degene die deze betaalt. Deze is dan wel belast bij degene die de alimentatie ontvangt.

De rechtspraak lijkt zelfs de mogelijkheid te bieden dat ook ex-samenwoners (niet gehuwden) een betaalde alimentatieverplichting in aftrek kunnen brengen op hun inkomen.

40. Betaal uw belastingen op tijd

Privé-belastingsschulden kunt u het beste zoveel mogelijk dit jaar nog betalen. In de Wet IB 2001 is expliciet bepaald dat deze schulden niet in mindering kunnen worden gebracht op de heffingsgrondslag in box 3 voor de vermogensrendementsheffing. Door de belasting nog dit jaar te betalen, is uw vermogen per 31 december lager. Betaalt u te veel belasting, dan heeft u een vordering op de Belastingdienst. En die is in box 3 vrijgesteld van belastingheffing. Dat maakt het vooruitbetalen van een te hoge (voorlopige) privé-belastingaanslag zowat aantrekkelijk!

41. Doe grotere privé-uitgaven nog dit jaar!

Als u dit jaar in privé nog een nieuwe auto en/of een nieuwe inboedel voor uw woonkamer koopt, bespaart u dat belasting in box 3. Dergelijke bezittingen behoren niet tot de grondslag voor de vermogensrendementsheffing. Dat betekent dat als u de aankoop voor bijv. € 50.000 nog dit jaar afwikkelt, uw vermogen in box 3 per 31 december 2007 én 1 januari 2008 met € 50.000 is verminderd, terwijl u de waarde van verkregen auto en/of inboedel niet in box 3 hoeft aan te geven. Dat bespaart u over 2007 1,2% van $\frac{1}{2} \times € 50.000 = € 300$. Door de aftrek op het vermogen per 1 januari 2008 bespaart u eenzelfde bedrag nogmaals in 2007 op de box 3 heffing. In totaal derhalve € 600 voordeel.

42. Middeling: een onverwachte teruggaaf van belasting

Als u een sterk wisselend (belastbaar) inkomen heeft gehad in box 1 over drie aaneengesloten jaren, heeft u wellicht recht op een onverwachte belastingteruggave. Door het inkomen te middelen – gelijkmatig te verdelen – over die drie jaren kunt u de nadelige werking van het progressieve tarief van de inkomstenbelasting ongedaan maken. Door de middeling wordt de belasting herrekend, en wel op basis van het gemiddelde inkomen over die drie jaren. Het verschil tussen de werkelijk geheven belasting en de herrekende belasting na middeling wordt terugbetaald. Middeling is alleen mogelijk over het inkomen in box 1. In box 2 en box 3 geldt immers een vast proportioneel tarief, zodat middeling hier zinloos is. Het verzoek om middeling moet worden ingediend binnen 36 maanden nadat de laatste belastingaanslag over de drie jaren van het middelingstijdvak onherroepelijk is geworden.